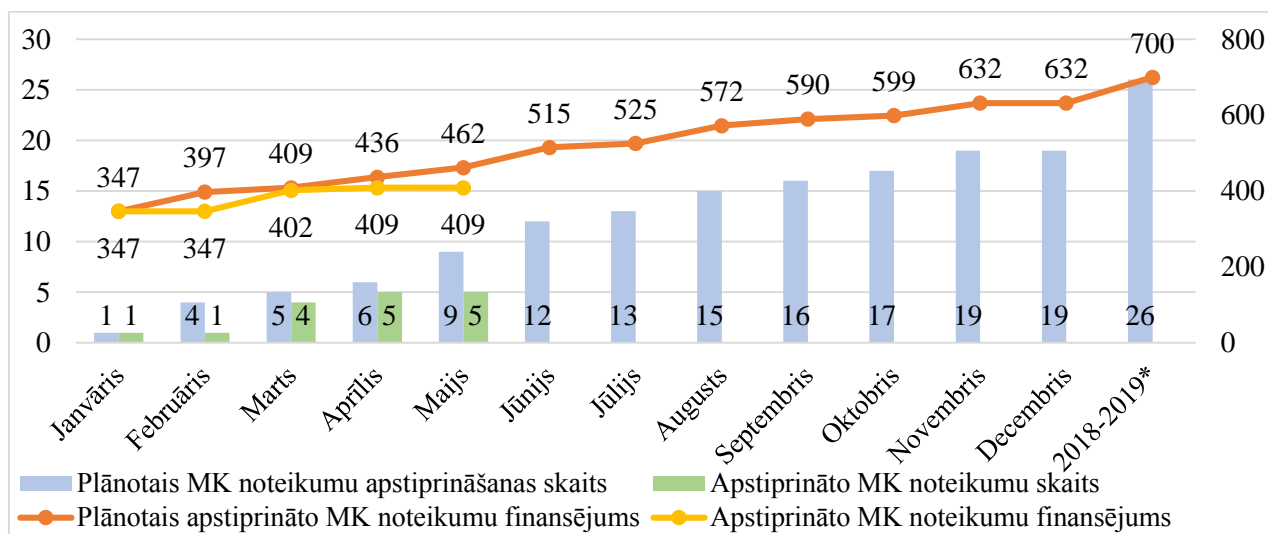

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktam Finanšu ministrijai (turpmāk - FM) ir uzdots, sākot ar 2015. gada maiju, reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums MK), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi FM sniedz operatīvo informāciju par galvenajiem aspektiem un aktualitātēm ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā¹.

2. Attiecībā uz ES fondu investīciju MK noteikumu apstiprināšanas statusu uz 2017. gada 23. maiju šobrīd – nav jaunu lēmumu kopš iepriekšējā mēneša² (Skat. zemāk grafikā un ziņojuma 1. pielikumā informāciju par atlikušo MK noteikumu virzības statusu). Atsevišķus uzdevumus plānots izpildīt ar dažu mēnešu nobīdi.

Grafiks Nr.1 “2017.-2019. gadā apstiprināmo MK noteikumu plāns (faktiskie dati līdz 2017. gada 23.maijam, milj. euro)”

**Ietver tehnisko palīdzību un pasākumus, kuru īstenošana paredzēta pēc EK izvērtējuma par snieguma rezerves piešķiršanu.*

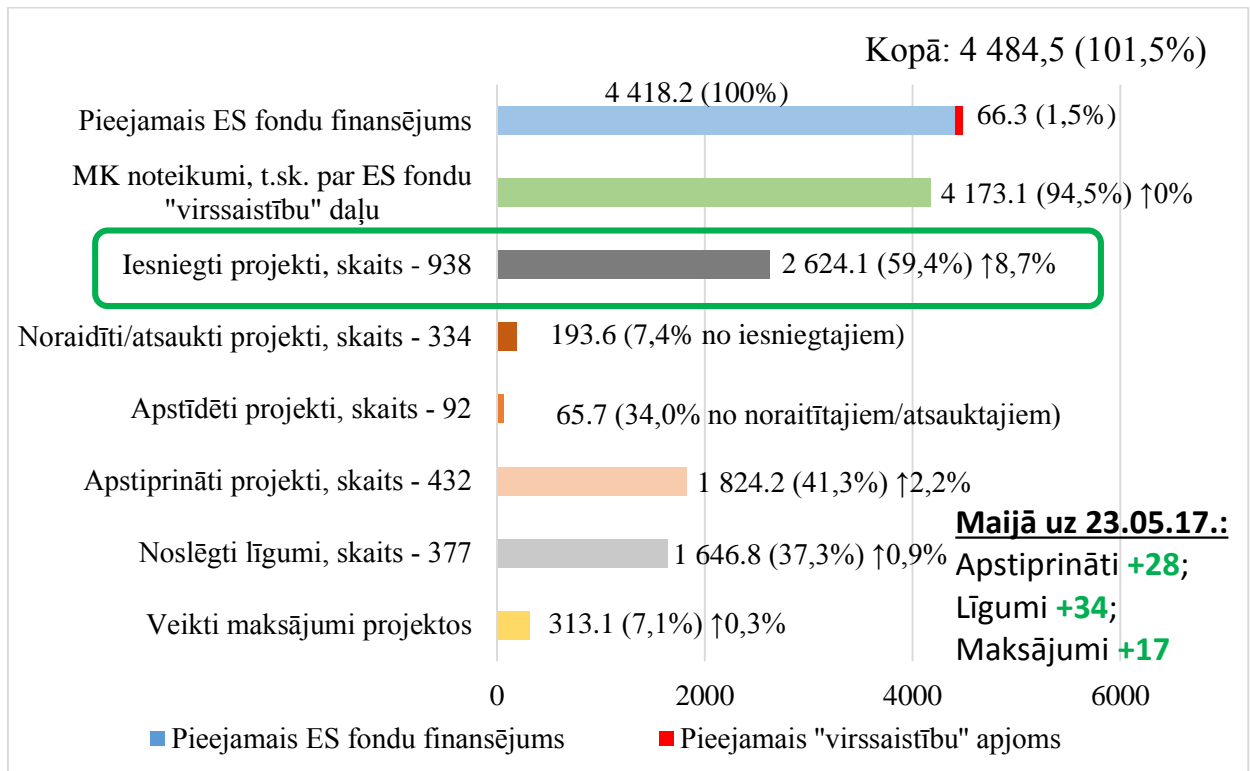
3. **Turpinās intensīvs projektu vērtēšanas un līgumu slēgšanas posms.** Zemāk grafiks ilustrē, ka īpaši liels progress ir tieši ES fondu projektu atlasēs – iesniegtos projektos Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai (turpmāk – CFLA) – galvenokārt, IKT, infrastruktūras uzņēmējdarbībai, energoefektivitātes, vides un teritoriālās attīstības, transporta (t.sk. iesniegts dzelzceļa elektrifikācijas projekta

¹ Ziņojumā tiek sniegta informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju.

² atlicis pieņemt lēmumus par 291 milj. euro ES finansējumu, 6,6 % no kopējā plānošanas perioda finansējuma 4,4 mljrd. euro, galvenokārt, izglītības, uzņēmējdarbības, energoefektivitātes, vides aizsardzības, veselības infrastruktūras, jauniešu atbalsta pasākumu un ES fondu vadības finansēšanas jomās

iesniegums) un profesionālās izglītības jomās. Līdz 2017. gada 23. maijam jau apstiprināti projekti par gandrīz 1,9 mljrd. euro, kas ir 42% no kopējās ES fondu "aploksnes" 4,4 mljrd. euro. Sagaidāma aktīva projektu uzsākšana un ieviešana. Maksājumu progress ievērojamāks veselības veicināšanas, transporta un vides un teritoriālās attīstības jomās. Plašāka informācija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē³. ES fondu projektu ieviešanas temps turpina pieaugt.

Grafiks Nr.2 "ES fondu investīciju ieviešanas statuss līdz 2017. gada 1. maijam, milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2017. gada 1. aprīlim"

4. CFLA darba procesu fokuss, lai pēc iespējas ātrāk uzsāktos projekti un nauda ieplūstu Latvijas tautsaimniecībā. CFLA atlasu izsludināšanu, projektu vērtēšanu un līgumu slēgšanas procesa progressa informācija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁴. Turpmāk informācija tiks sniegta reizi pusgadā vai atsevišķi pēc pieprasījuma. Par atlasu statusu var sekot CFLA tīmekļa vietnē⁵.

5. 2017. gada 10. – 11. maijā notika ES fondu Uzraudzības komitejas ikgadējā izbraukuma sēde Valmierā, kuras ietvaros tika izskatīti aktuāli jautājumi sociālajiem un sadarbības partneriem, t.sk. Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) pārstāvjiem (Uzraudzības komitejas dalībnieki) ar Valmieras pašvaldības un projektu īstenotāju aktīvu atbalstu tika dota iespēja iepazīties ar Valmieras pieredzi investīciju piesaistē, sasniegumiem līdz šim un plāniem nākotnē īpaši ar Kohēzijas politikas ES fondu atbalstu. Pasākumu ietvaros tika aktualizēts

³ Finanšu rādītāju plāni un to izpilde <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

⁴ CFLA aktualizētā informācija par atlasu izsludināšanu, projektu vērtēšanu un līgumu slēgšanas termiņiem un izpildes statusu, t.sk. par integrēto teritoriālo investīciju projektu atlasēm, ko nodrošina nacionālas nozīmes pilsētu pašvaldības, pieejama ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>;

⁵ Aktuālā CFLA atlasu informācija pieejama CFLA tīmekļa vietnē: <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase>

jautājums arī par Integrēto teritoriālo investīciju (turpmāk – ITI) progresu un problemātiku, kas saistās ar sarežģītiem ES līmeņa nosacījumiem kā kavējošiem faktoriem. Par ITI regulējuma vienkāršošanas iespējām notiek komunikācija ar Eiropas Komisiju (turpmāk – EK). Sēde notika arī tiešsaistes režīmā un plašāka informācija pieejama e-portfelī⁶ un FM tīmekļa vietnē⁷.

Projektu ieviešanas plānu izpilde un risku novērtējums

6. Saglabājas aktuālie riski attiecībā uz snieguma ietvara mērķu⁸ nesasniegšanu līdz 2018. gada beigām izglītības⁹, sociālās iekļaušanas un veselības¹⁰ jomās. Latvija darbības programmas grozījumos ir ierosinājusi EK samazināt šos mērķus. Notiek komunikācija ar EK. Tādēļ svarīgi jo īpaši šobrīd līdz 2018. gadam intensificēt projektu ieviešanu prioritārajos virzienos (nozarēs) Latvijas interesēs.

7. ES fondu maksājumu projektu īstenotājiem specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) ietvaros izpildē līdz 1. maijam (skat. detalizēti ES tīmekļa vietnē¹¹) konstatējama kopējā 4,1 milj. *euro* nobīde no plānotā. Eiropas Sociālā fonda (turpmāk - ESF) ietvaros secināms, ka attiecīgā izdevumus pamatojoša dokumentācija tiek izskatīta un radusies nobīde laikā maksājumu veikšanā un tas nerada būtiskus riskus. Līdzīgi Eiropas Reģionālas attīstības fonda (turpmāk - ERAF) ietvaros daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes pasākumā reālā naudas plūsma par darījumiem ir ar pieaugošu tendenci, bet vairāk laika aizņem dokumentācijas sakārtošana. Vienlaikus pozitīvi ietekmē būtiski labāks sniegums atsevišķos transporta un vides jomas pasākumos.

⁶ https://komitejas.esfondi.lv/_layouts/15/start.aspx#/SitePages/10.aspx

⁷ <http://www.fm.gov.lv/lv/galerija/video/54933-es-fondu-uzraudzibas-komitejas-sede-10-maija>

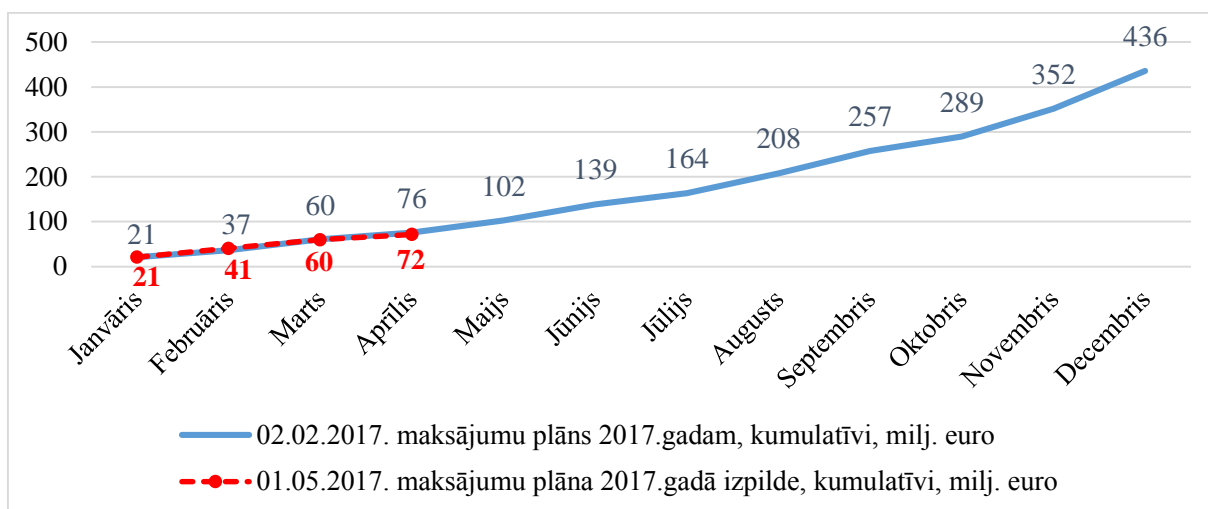
⁸ Snieguma ietvara mērķi - darbības programmā noteikts finanšu un citu snieguma rādītāju mērķis līdz 2018. gada beigām katram prioritārajam virzienam. Neizpildot mērķi kādā no prioritārajiem virzieniem (nozarēm) – ievērojams risks konkrētajai nozarei zaudēt iespējamo vid.6% snieguma rezervi investīcijām (EK lems 2019. gadā pēc izpildes analīzes).

⁹ Izglītība - augsts risks prioritārā virziena ietvaros zaudēt iespēju īstenot projektus snieguma rezerves apmērā, kas ir ERAF un ESF 16,6 milj *euro* un 14,5 milj *euro* attiecīgi.

¹⁰ Sociālā iekļaušana & Veselība - augsts risks prioritārā virziena ietvaros zaudēt iespēju īstenot projektus snieguma rezerves apmērā ERAF 11,6 milj *euro*.

¹¹ Kopējais 2017. gada plāns maksājumu finansējuma saņēmējiem (turpmāk - FS) plāns iekļauts FM pusgada ziņojumā par ES fondu ieviešanas progresu un ikmēneša izpildes statuss pieejams ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

Grafiks Nr.3 “2014. - 2020. gada plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde 2017. gadā kumulatīvi, milj. euro.”

8. Aktualizētas paredzēto iesniedzēju/finansējuma saņēmēju prognozes projektu iesniegšanas termiņam un naudas plūsmai ierobežoto projektu iesniegumu atlasu (turpmāk – IPIA¹²) ietvaros tiek ievietota ES fondu tīmekļa vietnē¹³. Veicot datu analīzi, šādi galvenie secinājumi:

- 1) Kopā 2017. gada aprīļa mēnesī tika plānots iesniegt 18 projektus, no kuriem iesniedza tikai divus. Tas var liecināt par īstenotāju plānošanas kvalitātes trūkumu un rada bažas par projektu īstenošanas savlaicīgu uzsākšanu. Detālu informāciju par kavētajiem projektiem skatīt 3.pielikumā. Vienlaikus ir pozitīvi 22 gadījumi, kad iesniegti projekti pirms plānotā.
- 2) Kumulatīvi līdz 2017. gada 30. aprīlim maksājumu pieprasījumi CFLA iesniegti par 12,5 milj. euro. Mazāk nekā plānots (kopā 68 projektos). No tiem 89 % neizpildi (10,6 milj. euro) rada 12 % projektu (8) ar negatīvu novirzi virs 0,2 milj. euro. Detālu informāciju par kavējumiem skatīt ziņojuma 2.pielikumā. Kopumā šobrīd kavējumi nerada risku snieguma ietvara starposma mērķa izpildei.
- 3) Vienlaikus maksājumu plānu novirzes Latvijas darba devēju konfederācijas (turpmāk – LDDK) projektā “Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos” aktualizē jautājumu par iespējamiem sistēmiskiem kavējošiem faktoriem. Atsevišķi jautājumi ir Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) kompetencē¹⁴. Tāpat tiks izskatītas iespējas vienkāršot procesus, projekta uzraudzības ietvaros. FM ir aicinājusi IZM izskatīt jautājumu. Tuvākajā

¹² Ierobežotās projektu iesniegumu atlasēs ir noteikti potenciālie projektu īstenotāji un finanšu sadalījums, kas kopā veido indik. 90% no kopējā ES finansējuma Latvijai (4,4, mljrd. euro) plānošanas periodā.

¹³ <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

¹⁴ Kā vienu no šķēršļu piemēriem, ko norāda LDDK: “Lai uzņēmums varētu īstenot darba vidē balstītas mācībās (DVB), uzņēmumā mācību vadītājam ir jābūt pedagoģiskajai izglītībai 72h apjomā (apliecinājums ir diploms par šādām mācībām). Šo regulējumu nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 484 (Rīgā 2016. gada 15. jūlijā (prot. Nr. 36 42. §)) „Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības” 10. p. Līdz ar to šobrīd uzņēmumi atsakās īstenot DVB, jo nevar izpildīt šo prasību – uzņēmumos nav darbinieku kuriem būtu 72h pedagoģija.”

laikā, iesaistītajām iestādēm un LDDK sadarbojoties, tas tiks risināts, lai pēc iespējas novērstu projektu ieviešanas un plānoto mērķu sasniegšanas šķēršļus.

- 4) 8.un 9.prioritārajos virzienos (izglītības, sociālās iekļaušanas un veselības jomās) aktualizētie projektu īstenotāju plāni, pārrunājot tos ar atbildīgajām nozaru ministrijām, neliecina par iespējami mazāku risku snieguma ietvara starpposma finanšu rādītāju izpildē. Attiecīgi turpināmas sarunas ar EK par atbilstoši samazināmām 2018. gada mērķa vērtībām darbības programmā.
- 5) Individuālu projektu līmenī secināma negatīva tendence plānu izmaiņām, projektu iesniedzējiem pagarinot vai nu projektu iesniegšanas termiņus, jeb samazinot naudas plūsmas tempu. Tādēļ 2017. gada 22-24. aprīļa vēstulēs finanšu ministre ir tieši vērsusies pie katra no paredzētajiem projektu īstenotājiem ar aicinājumu intensificēt projektu uzsākšanu un ieviešanu. Finanšu ministre lūgusi noteikt augstu prioritāti virzīto projektu ieviešanai un plānu izpildes disciplīnai, kā arī veikt visus iespējamus pasākumus projektu ieviešanas gaitas paātrināšanai. Lai to nodrošinātu, iespējami ātrāk jāuzsāk gatavot iepirkuma dokumentāciju un organizēt iepirkuma procedūru pirms projekta iesniegšanas un oficiālas projekta apstiprināšanas (taču neuzņemoties saistības)¹⁵.

9. 2017. gada 17. maija Sadarbības partneru darba grupas par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumiem (turpmāk - KDG) uzdevumi¹⁶:

- 1) Izskatot FM kopsavilkumu par ES fondu investīciju progresu un riskiem (minēti arī šajā ziņojumā), akcentēti jautājumi, kam jāpievērš uzmanība un kas būs turpmāk dienas kārtībā īpaši aktuāli, t.sk.:
 - a. plānot investīcijas bez snieguma rezerves, kamēr nav saņemts EK apstiprinājums (indik. 2019. gadā) par vidusposma mērķu sasniegšanu un rezerves finansējuma pieejamību.
 - b. nākamās KDG sēdes darba kārtībā iekļaut Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) ziņojumu par investīciju deinstitucionalizācijas¹⁷ plānu ieviešanā konstatētām problēmām un turpmāko rīcību.
 - c. IZM turpināt komunikāciju ar plānotajiem projektu iesniedzējiem par iespējami ātrāku un kvalitatīvāku projektu iesniegumu

¹⁵ 2017. gada 22. maijā, EK tika nosūtīts paziņojums par atlasīto lielo projektu “Rīgas tramvaju infrastruktūras attīstība”. Atbilstoši regulas Nr. 1303/2013 102. panta 1. punktā noteiktajam, lielais projekts tiks uzskatīts par apstiprinātu, ja EK trīs mēnešu laikā no paziņošanas brīža nepieņems lēmumu par lielā projekta noraidīšanu. Papildus, atsaucoties uz Latvijas sadarbības partneru interesi un kritiku par informācijas nepieejamību sabiedrībai par EK pilotprojektu “Integritātes pakts pilsoniskas kontroles mehānisms ES fondu aizsardzībā”, kas tiek piemērots arī šim lielajam projektam, 2017.gada 17.maijā finanšu ministre nosūtīja vēstuli EK komisārei Korinai Krecu ar lūgumu nodrošināt informācijas caurspīdīgumu atbilstoši labas pārvaldības principiem.

¹⁶ Izskatīti arī 2017. gada 2. marta KDG lēmumu izpildes jautājumi. Uzdevumu izklāstu ikmēneša ziņojuma par pārskata periodu līdz 2017.gada februāra beigām 15.punktā. Pieejams: http://www.esfondi.lv/upload/Zinojumi/fmzin_280317_es_fondi.pdf

¹⁷ 9.2.2.1. pasākums “Deinstitucionalizācija” (ESF 40,1 milj. euro) un 9.3.1.1. pasākums “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai” (ERAF 37,7 milj euro).

iesniegšanu un projektu īstenošanas uzsākšanu, proaktīvi sniedzot nepieciešamo atbalstu.

- d. Attiecībā uz Ekonomikas ministrijas (turpmāk – EM) 4.2.1.2. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” (turpmāk 4.2.1.2. pasākums) pirmās kārtas projektu (ERAF 70 milj. euro) īstenošanu secināts, ka projektu uzsākšana kopumā kavējas un EM organizētās sanāksmēs projektu īstenotāji ir pieteikuši vairākas būtiskas problēmas un riskus, kas attiecas uz vairāku MK noteikumos noteikto kritēriju un nosacījumu¹⁸ izpildi. Attiecīgi uzdots EM līdz 2017. gada 1. jūnijam izstrādāt un virzīt pamatotu priekšlikumu risinājumam 4.2.1.2. pasākuma ieviešanā konstatētajām problēmām, nosūtot izskatīšanai noteiktā kārtībā attiecīgus grozījumus MK noteikumos un projektu vērtēšanas kritērijos, ja nepieciešams (anotācijā iekļaut izvērstu problēmu un piedāvāto risinājumu analīzi, t.sk paredzamo ietekmi uz valsts budžetu).

Līdz 2017. gada 13. maijam EM notika sanāksmes¹⁹ ar resoru pārstāvjiem²⁰, lai iegūtu informāciju par problēmām, kas kavē 4.2.1.2. pasākuma īstenošanu. Iestādes galvenokārt norādīja uz līdzīgām problēmām. Ņemot vērā, ka IZM un valsts akciju sabiedrībai “Valsts nekustamie īpašumi” ir vislielākā pieredze projektu gatavošanā, šīs iestādes sniedza visizvērstāko viedokli par esošo situāciju. Ņemot vērā resoru sniegto informāciju EM ir izsludinājusi grozījumus MK noteikumos Nr. 534²¹ un virza papildus priekšlikumus atbilstoši iepriekš minētajam KDG uzdevumam. Kopš iepriekšējā ikmēneša ziņojuma, CFLA nav iesniegts neviens projekta iesniegums.²²

- e. Tika atbalstīta finanšu ministres iniciatīva ar mērķi paātrināt projektu ieviešanu un intensificēt maksājumus IPIA ietvaros aicināt zināmos

¹⁸ Galvenie pieteiktie šķēršļi projektu atbilstībai atbalsta nosacījumiem saskaņā ar MK noteikumiem Nr.534 ir šādi (1) Cenu pieauguma būvniecības nozarē dēļ projektu iesniedzēji nevar nodrošināt atbilstību: (a) MK noteikumos Nr.534 noteiktajam 200 euro/m² ierobežojumam uz vienu kvadrātmetru; (2) projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem - plānotais enerģijas ietaupījums (MWh/gadā) pret projekta attiecināmām izmaksām (tūkstos euro) – 0,7 vai 0,5, ja ēka atrodas pieminekļu teritorijā; (2) uz atbalstu 4.2.1.2. pasākumā nevar pretendēt ēkas, kurās tiek veikta saimnieciska darbība, kā arī neskaidrās izpratnes dēļ par papildinošo saimniecisko darbību, atbalsts netiek sniegts dienesta viesnīcām; (3) tiešās valsts pārvaldes iestādēm un tiešās valsts pārvaldes iestādes padotības iestādēm nedrīkst būt neattiecināmās izmaksas; (4) CFLA ir jāiesniedz tehniskā dokumentācija ar augstu gatavības pakāpi.

¹⁹ Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ noteiktajiem uzdevumiem ES fondu ietvaros: <http://www.esfondi.lv/upload/mk-protokollemums.pdf>. Kopumā uzdevumi ir izpildīti vai sekmīgi virzās.

²⁰ Sanāksmes ar EM, SM un Tieslietu ministriju netika organizētas mazā ēku skaita dēļ un ar Aizsardzības ministrija, kura informēja, ka kavējumi projektu iesniegšanā ir saistīti ar komersantu, kuri ir atbildīgi par projektu sagatavošanu, termiņu kavējumiem.

²¹ 2016.gada 9.augusta noteikumi Nr.534 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi”

²² http://www.esfondi.lv/upload/fmzipn3_260417_4212_progress.pdf

plānoto finansiāli apjomīgāko projektu īstenotājus īpaši pašvaldībās un izglītības sektorā u.c. jomās, iespējami ātrāk uzsākt gatavot iepirkuma dokumentāciju un organizēt iepirkuma procedūru (neuzņemoties saistības pirms atbilstoša lēmuma par finanšu pieejamību) pirms projekta iesniegšanas un oficiālas projekta apstiprināšanas CFLA. FM šo uzdevumu ir izpildījusi. Papildus finanšu ministre šo jautājumu aktualizēja 2017. gada 25. maija FM un Latvijas Pašvaldību savienības ikgadējo sarunu darba kārtības ietvaros.

2) Atbalstīts Satiksmes ministrijas (turpmāk – SM) priekšlikums finansējuma pārdalēm 6.1.4.1. pasākumā “Rīgas ostas un pilsētas integrēšana TEN-T tīklā” pieejamā Kohēzijas fonda (turpmāk – KF) 46,6 milj. *euro* finansējuma izlietojumam: (1) 24 milj. *euro* saglabāt investīcijām 6.1.4.1. pasākumā; (2) 15,2 milj. *euro* pārdalīt uz 6.1.1. SAM²³; (3) 7,2 milj. *euro* pārdalīt uz 6.1.4.2. pasākumu²⁴. SM paralēli noteiktā kārtībā virza saskaņošanai attiecīgo MK noteikumu grozījumu priekšlikumus un veic citus nepieciešamos priekšdarbus investīciju iespējami ātrākas uzsākšanas nodrošināšanai.

3) Attiecībā uz IKT²⁵ pasākumu ieviešanas progresu un priekšlikumiem efektīvas projektu ieviešanas paātrināšanai:

- a. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM) uzdots līdz 2017. gada 1. jūnijam organizēt darba grupu, kuras ietvaros vienoties par IKT 2. kārtas finansējuma sadalījumu un līdz 2017. gada 16. jūnijam iesniegt MK priekšlikumu par 2.kārtas pieejamā finansējuma sadali konkrētiem projektiem.
- b. Noteikts, ka gala termiņš 1. kārtas projektu iesniegšanai CFLA ir 2017. gada 1. septembris. VARAM virzīt priekšlikumu finansējuma pārdalēm attiecībā uz 1. kārtas projektiem iezīmēto indikatīvo finansējumu, kas netiks iesniegti CFLA līdz 2017. gada 1. septembrim. Attiecīgi, visām ministrijām un to padotības iestādēm, kas ir IKT 1. kārtas projektu iesniedzēji, jānodrošina, ka visi 1. kārtas projektu iesniegumi ir iesniegti CFLA līdz 2017. gada 1. septembrim.

Risks šobrīd ir diviem Iekšlietu ministrijas Informācijas centra projektiem un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras projektam, kas plāno iesniegšanas termiņus pēc 1. septembra (2017. gada oktobra un novembra beigās attiecīgi). VARAM šo informāciju nosūtīja vēstulē visiem plānotajiem projektu iesniedzējiem. Tāpat

²³ 6.1.1. specifiskais atbalsta mērķis “Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti”

²⁴ 6.1.4.2.pasākums “Nacionālas nozīmes attīstības centru integrēšana TEN-T tīklā”

²⁵ 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” ietvaros plānotie informācijas un komunikācijas tehnoloģiju projekti

VARAM informēja projektu iesniedzējus par iespējām uzreiz pēc projekta apraksta apstiprināšanas MK sākt gatavot iepirkuma dokumentāciju un organizēt iepirkuma procedūru (neuzņemoties saistības pirms atbilstoša lēmuma par finanšu pieejamību) pirms projekta iesniegšanas un oficiālas projekta apstiprināšanas CFLA, lai pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas nodrošinātu ātrāku maksājumu plūsmu.

4) Jautājumā par iespējamo elastību un vienkāršošanu ITI (pilsētvide) SAM ieviešanā tika atbalstīta valsts budžeta “virssaistību” finansējuma 22 919 516 *euro* pārdale no 5.6.2. SAM²⁶ uz 5.5.1. SAM²⁷, izveidojot 5.5.1. SAM jaunu atlases kārtu atbilstoši darbības programmā noteiktajiem rādītājiem un nosacījumiem. Lai īstenotu finansējuma pārdales:

- a. VARAM sadarbībā ar Kultūras ministriju (turpmāk – KM) līdz 2017. gada 26. maijam jāiesniedz FM pamatotu priekšlikumu tehniskiem grozījumiem darbības programmā, paplašinot ITI ietvaru ar 5.5.1. SAM un paplašinot dabas mantojuma ieguldījumu teritoriju arī ārpus Baltijas jūras piekrastes un citus nepieciešamos tehniskos grozījumus (ja nepieciešams).
- b. VARAM sadarbībā ar KM jāizstrādā un noteiktā kārtībā jāvirza apstiprināšanai 5.5.1. SAM jaunās kārtas ieviešanas nosacījumi un kritēriji.
- c. VARAM līdz 2017. gada 30. decembrim jāiesniedz MK grozījumi 5.6.2. SAM īstenošanas normatīvajā regulējumā un ar ITI īstenošanu saistītajā normatīvajā regulējumā²⁸ MK 2015. gada 27. oktobra noteikumos Nr. 614 “Reģionālās attīstības atbalsta pasākumu īstenošanas, novērtēšanas un finansēšanas kārtība”.

5) Attiecībā uz EM priekšlikumu atlikušā finansējuma MVU un inovāciju atbalstam izlietojumā, t.sk. no finanšu instrumentiem uz grantiem, ja to pamato aktuālās finanšu tirgus tendences un augstais pieprasījums (piemēram, 3.1.1.5. pasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai”, kur jau apstiprināti projekti par visu pasākuma ietvaros pieejamo finansējumu) EM jāturpina darbs pie argumentēta konkrēta priekšlikuma sagatavošanas un nekavējošas virzības lēmumu pieņemšanai.

Vienlaikus EM virza 1.2.1.4. pasākuma “Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā” (turpmāk – 1.2.1.4. pasākums) projektu iesniegumu

²⁶ 5.6.2. SAM “Teritoriju revitalizeicija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”

²⁷ 5.5.1.SAM “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”

²⁸ MK 2015.gada 10.novembra rīkojums Nr.709 “Par integrēto teritoriālo investīciju specifisko atbalsta mērķu finansējuma kopējo apjomu katram nacionālas nozīmes attīstības centram un kopējiem rezultatīvajiem rādītājiem nacionālas nozīmes attīstības centru grupai” un MK 2015.gada 27.oktobra noteikumi Nr.614 “Reģionālās attīstības atbalsta pasākumu īstenošanas, novērtēšanas un finansēšanas kārtība”

atlases otrās kārtas īstenošanas MK noteikumu²⁹ un projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju³⁰ un metodikas precizējumus, ņemot vērā pirmās kārtas ietvaros konstatētās nepilnības un interpretācijas iespējas (taču nemainot pasākuma ieviešanas konceptu). Vienlaikus jāņem vērā, ka lēmums par atlikušā finansējuma 1.2.1.4. pasākuma ietvaros (pēc pirmās atlases kārtas) turpmāko izlietojumu ir daļa no EM kopējā stratēģiskā redzējuma par finansējuma sadalījumu MVU un inovāciju atbalstam. Tas var ietekmēt arī 1.2.1.4. pasākuma otrās kārtas izsludināšanas plānoto laika grafiku.

10. Citi aktuālie risināmie jautājumi

1) Attiecībā 2007. – 2013. gada plānošanas perioda nepabeigtā projekta “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” virzību³¹:

2017. gada 3. maijā ir stājušies spēkā grozījumi projekta īstenošanas regulējošajos MK noteikumos (apstiprināti MK 2017. gada 18. aprīļa sēdē), paredzot Rīgas Brīvostas pārvaldei pienākumu līdz projekta pabeigšanai un mērķu sasniegšanai katra mēneša pirmajā nedēļā iesniegt izskatīšanai SM un FM informāciju par projekta ieviešanas progresu, rīcības plāna izpildi, kā arī projekta mērķa nesasniegšanas riskiem un rīcības plānu to novēršanai. Lai organizētu koordinētu informācijas apmaiņu par projekta mērķu sekmīgu sasniegšanu, SM pārskata perioda ietvaros ir izveidojusi starpinstitūciju darba grupu ar SM, Rīgas Brīvostas pārvaldes, VARAM, FM un Rīgas pilsētas domes speciālistu dalību. Darba grupas pirmā sanāksme tika sasaukta 2017. gada 8. maijā, kuras ietvaros Rīgas Brīvosta pārvalde informēja par projekta ieviešanas progresu un rīcības plāna izpildi, norādot veiktos un plānotos risku pārvaldības pasākumus. Darba grupa vienojās, ka Rīgas Brīvosta pārvaldei jāiesniedz aktualizēts rīcības plāns, norādot atlikušās būtiskās darbības projekta mērķa sekmīgai sasniegšanai, jo īpaši sadarbību ar iesaistītajām institūcijām, to nepieciešamo ieguldījumu un laika grafiku.

Komunikācija ar EK: atbildot uz FM nosūtīto informāciju par progresu lielajā projektā un dokumentiem par Krievu salas infrastruktūras nomas maksas aktualizāciju, EK: (1) (*DG REGIO*) informējusi, ka EK kompleksi izvērtēs projekta atbilstību EK lēmumam par ES finansējuma piešķiršanu pēc projekta pilnīgas īstenošanas, ne vēlāk kā līdz 2019. gada 31. martam. Tāpat informējusi, ka nākamais ziņojums EK par progresu lielajā projektā ir jāiesniedz līdz 2017. gada oktobrim; (2) (*DG COMP*) informējusi, ka jāuzsāk pirms-paziņojuma procedūra. Rīgas Brīvostas pārvalde kopā ar SM

²⁹ 2016.gada 10.maija MK noteikumi Nr. 293 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 1.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt privātā sektora investīcijas P&A” 1.2.1.4. pasākuma “Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā” īstenošanas noteikumos”, izsludināti VSS 2017.gada 13.aprīlī (VSS-398)

³⁰ <https://komitejas.esfondi.lv/RP/layouts/15/start.aspx#/Koplietojamie%20dokumenti/Forms/2017.aspx>

³¹ Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ noteiktajiem uzdevumiem ES fondu ietvaros: <http://www.esfondi.lv/upload/mk-protokollemums.pdf>.

sagatavos nepieciešamo informāciju un nosūtīs EK indikatīvi līdz 2017. gada 7. jūnijam.

2) Projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” virzība³²

2017. gada 13. aprīlī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināti grozījumi MK 2017. gada 31. janvāra noteikumos Nr.69 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena „Ilgtspējīga transporta sistēma” 6.2.1.specifiskā atbalsta mērķa „Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti” 6.2.1.1.pasākuma “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” īstenošanas noteikumi” atbilstoši MK 2017. gada 29. marta rīkojumam Nr. 160 “Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība””. Plānots, ka grozījumu projekts MK noteikumos Nr.69 tiks iesniegts izskatīšanai MK līdz 2017. gada 31. maijam.

2017. gada 27. aprīlī EM tika iesniegts VAS “Latvijas valsts dzelzceļš” koncerna biznesa plāns 2017. - 2036. gadam, lai Centrālā Statistikas pārvalde sniegtu atzinumu par valsts ieguldījuma VAS “Latvijas Dzelzceļš” pamatkapitālā potenciālo ietekmi uz vispārējās valdības budžeta deficītu. Plānots, ka atzinumu varētu saņemt divu mēnešu laikā. Saņemot pozitīvu Centrālās Statistikas pārvaldes / EUROSTAT atzinumu, projekta pieteikums un tā pamatojošā dokumentācija tiks iesniegta EK neatkarīga eksperta atzinuma saņemšanai.

2017. gada 28. aprīlī projekta pieteikums kopā ar JASPERS pozitīvu noslēguma ziņojumu (*Action Completion Note*) tika iesniegts CFLA. CFLA plāno izvērtēt projektu indikatīvi līdz 2017. gada 6. jūnijam.

3) Jautājumā par iespējamo ES finansējuma piešķiruma atlikumu projektos (t.sk. var nozīmēt ES finansējuma iespēju neizmantošanu)

7.2.1.2. pasākumā “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros” (turpmāk – 7.2.1.2. pasākums), 7.2.1.1.pasākumā “Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai” (turpmāk – 7.2.1.1. pasākums) aktuālākā informācija par iepriekšējā ziņojumā pieteiktajiem riskiem liecina, ka 7.2.1.1. pasākuma ietvaros ir identificēts kopējais ESF un Jauniešu nodarbinātības iniciatīvas (turpmāk – JNI) piešķiruma atlikums indikatīvi 1 770 300 *euro* apmērā (no tā JNI atlikums 841 955 *euro*) un 7.2.1.2. pasākuma ietvaros – indikatīvi 5 600 000 *euro* apmērā (no tā JNI piešķirums - 2 573 200 *euro* apmērā).

Lai nodrošinātu– ESF un JNI piešķiruma izlietojumu un noteikto rādītāju izpildi maksimālā iespējamā apmērā, esošā regulējuma ietvaros (t.i., paredzot, ka attiecībā uz ESF un JNI tiek pielietots N+3 princips un

³² Atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr.3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10. punktā noteiktajam

izdevumus deklarē līdz 2018. gada 31. decembrim) LM plāno vairākas korektīvas darbības, t.sk. atsevišķu aktivitāšu pagarinājumu 7.2.1.1. pasākumā mērķa grupas paplašināšanu 7.2.1.2. pasākumā, tādējādi mazinot risku papildu ESF un JNI finanšu atlikumam. Vienlaikus, attiecībā uz 7.2.1.2. pasākuma projektu LM sadarbībā ar IZM paredz iespēju 2017. gada septembrī 1-gadīgajās izglītības programmās uzņemt arī nodarbinātos jauniešus, tādējādi mazinot risku papildu ESF un JNI finanšu piešķiruma atlikumam. Nodarbināto jauniešu iesaistei papildus ir nepieciešams ESF finanšu piešķirums 1 440 000 *euro* apmērā, ko plānots novirzīt no IZM pārziņā esošā 8.3.3. SAM. LM ir iesniegusi priekšlikumus FM attiecīgiem grozījumiem darbības programmā. Tāpat turpinās konsultācijas ar EK par iespējami labāko risinājumu t.sk. izmaiņām regulējumā (t.i., attiecībā uz ESF un JNI paredzot iespēju izdevumus, kas nepārsniedz JNI sākotnējā priekšfinansējuma apmēru, deklarēt pēc 2018. gada 31. decembra), LM varētu pagarināt abu 7.2.1. SAM pasākumu projektu īstenošanas termiņu līdz 2018. gada 31. decembrim projektiem pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros. Tādējādi ESF un JNI finanšu piešķiruma atlikums varētu tikt mazināts vismaz par 5 870 300 *euro* un kopumā veidotu indikatīvi 1 500 000 *euro*, attiecīgi snieguma ietvara finanšu rādītājs tiek sasniegts vismaz 97, 62% apmērā.

Vienlaikus LM atzīmē, ka arī neveicot minētās darbības 7.2.1. SAM ietvaros plānotais: (1) snieguma ietvara iznākuma rādītājs (“Bezdarbnieki, tostarp ilgstošie bezdarbnieki”, kas uz 2018. gadu jāsasniedz 19 000 dalībnieku apmērā) tiks sasniegts pilnā apmērā; (2) snieguma ietvara finanšu rādītājs (sertificētie izdevumi, kas uz 2018. gadu jāsasniedz 63 140 804 *euro* apmērā) tiks sasniegts vismaz 85% apmērā.

Šobrīd notiek jautājuma un rīcības variantu, lai nezaudētu ES finansējuma izmantošanas iespējas, izskatīšana sadarbībā ar LM un IZM un EK. Par progresu turpmākos ziņojumos tiks sniegta informācija.

3) 9.2.2.1. pasākuma “Deinstitucionalizācija” ieviešanā konstatētās problēmas un turpmākā rīcība.

2017. gada aprīļa beigās LM sadarbībā ar plānošanas reģioniem noslēdza klātienes tikšanās ciklu ar pašvaldību (t.sk. sociālo dienestu) pārstāvjiem, lai vienotos par uzraudzības rādītāju un finansējuma kvotas pārdali par to pašvaldību (Rīga, Jaunjelgava, Līvāni, Cibla) daļu, kas nepiedalās 9.2.2.1.pasākuma īstenošanā.

Ņemot vērā apkopotos, precizētos datus, LM:

1. gatavo 9.2.2.1. pasākuma MK noteikumu grozījumus, lai precizētu iznākuma rādītāju skaitliskās vērtības un finansējuma sadalījumu starp plānošanas reģioniem, kā arī, lai precizētu atsevišķus pasākuma īstenošanas nosacījumus nolūkā veicināt un intensificēt sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanu³³.

2. ir iesniegusi FM darbības programmas papildu grozījumu priekšlikumus, samazinot 9. prioritārā virziena “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana” snieguma ietvarā iekļautā iznākuma rādītāja (pilngadīgo personu ar garīga rakstura traucējumiem, kuras saņem ESF atbalstītos sociālās aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā (arī sociālās rehabilitācijas pakalpojumus)) vērtību (no 630 līdz 315) un finanšu rādītāju par vēl lielāku summu - 4 238 248 *euro* (t.sk. 9.2.2.1. pasākuma ietvaros papildu finanšu rādītāja samazinājums par 2 234 857 *euro* (kopumā no 16 145 137 *euro* līdz 9 203 080 *euro*)).

4) 5.2.1.1. pasākuma “Atkritumu dalītas savākšanas sistēmas attīstība” ietvaros izsludinātās atlases rezultātā projekti iesniegti tikai 10 % apjomā no atlases kārtā pieejamā finansējuma, radot risku nesasniegt plānotos rezultātus. FM 2017. gada 24. maijā lūgusi VARAM sniegt priekšlikumus situācijas risināšanai. VARAM skaidro:

- 1) Viens no iemesliem projektu iesniedzēju zemajai aktivitātei 5.2.1.1.pasākumā ir problēmsituācija, ka vairākās Latvijas pašvaldībās, t.sk., divās iedzīvotāju skaita un attiecīgi arī radīto atkritumu ziņā lielākajās Latvijas pašvaldībās - Rīgā un Daugavpilī, - šobrīd nav noslēgti līgumi par nākamo sadzīves atkritumu apsaimniekošanas periodu pēc tam, kad beigusies iepriekšējo atkritumu apsaimniekošanas periodu līgumu darbība. Tā rezultātā potenciālie projektu iesniedzēji nevar izpildīt projektu iesniegumu atlases nosacījumus vai pieņemt lēmumu par dalību projektu iesniegumu atlasē.
- 2) Ņemot vērā 5.2.1.1. pasākuma projektu iesniegumu atlases rezultātus un Ministru kabineta 2017.gada 14.marta sēdes protokollēmuma Nr.12 43.§ 6.punktu³⁴, VARAM plāno veikt izvērtējumu par

³³ Piemēram, atļaujot pakāpenisku sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem uzsākšanu, nemainot pakalpojumu izmaksu kompensēšanai noteikto 2 gadu perioda ierobežojumu vai, attiecībā uz bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, atceļot ierobežojumus līdzšinēji noteiktajam aprūpes pakalpojuma saņemšanas limitam un bērnu vecumam.

³⁴ Ministru kabineta 2017.gada 14.marta sēdes protokollēmuma Nr.12 43.§ 6.punkts: Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā minēto, Izglītības un zinātnes ministrijai, Ekonomikas ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai sadarbībā ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru kā sadarbības iestādi, gadījumos, kad specifiskajos atbalsta mērķos atklātas projektu iesniegumu atlases ietvaros plānotas vairākas projektu iesniegumu atlases kārtas, pēc katras projektu iesniegumu atlases kārtas noslēgšanas divu mēnešu laikā iesniegt Ministru kabinetā atlases prasību izvērtējumu, tai skaitā priekšlikumus, kā izvērtējuma 3 rezultātus un secinājumus ņemt vērā, izstrādājot nākamo atlases kārtu projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus un Ministru kabineta noteikumu par specifisko atbalsta mērķu īstenošanu nosacījumus vai to grozījumus. Uzdevums neattiecas uz gadījumiem, kad

5.2.1.1. pasākuma projektu iesniegumu atlases kārtām, t.sk., konsultējoties ar nozares un pašvaldību organizāciju pārstāvjiem, lai izvērtētu iemeslus zemajai aktivitātei un apkopotu viedokļus par problēmām, ar ko projektu iesniedzēji saskārušies. Balstoties uz šo izvērtējumu, tiks piedāvāti tālākie iespējamie risinājumi, kas varētu būt:

- 5.2.1.1. pasākuma atkārtotas projektu iesniegumu atlases izsludināšana;
- finansējuma pārdale, saglabājot finansējumu 5.2.1. SAM “Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju” ietvarā, ievērojot darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” un ES vides *acquis* direktīvās noteiktos mērķus un rādītājus atkritumu apsaimniekošanas jomā;
- u.c. risinājumi atbilstoši izvērtējuma secinājumiem.

- 3) Papildus minētajam VARAM 2017. gadā plāno uzsākt sabiedrības informēšanas kampaņu par atkritumu dalītas vākšanas pozitīvo ietekmi un ieguvumiem iedzīvotājiem un videi, lai panāktu attieksmes maiņu pret atkritumu atkārtotas izmantošanas iespējām un iedzīvotājos radītu pieprasījumu pēc atkritumu dalītas savākšanas pakalpojuma.

11. Turpmākā prioritārā rīcība:

1) FM un CFLA fokuss uz projektu ieviešanas veicināšanu, tajā skaitā ikmēneša ieviešanas plānu izpildes disciplīnas stiprināšanu, operatīvi rodot iespēju risināt konstatētos nozīmīgākos arī projektu līmeņa riskus. Ikmēneša ziņojumos FM turpinās informēt valdību ne tikai par ieviešanas progresu, bet arī par nepieciešamo iesaisti ātrākai lēmumu pieņemšanai.

2) Attiecībā uz EK iesniegtajiem kritiski nepieciešamajiem DP grozījumiem (īpaši par snieguma mērķu samazināšanu, lai Latvija un nozares nezaudētu ES atbalsta iespējas investīcijām) 2017. gada aprīlī ir saņemti EK komentāri, lūdzot papildu informāciju un argumentāciju. Sadarbībā ar nozaru ministrijām tiek gatavotas atbildes, t.sk. rūpīgi pārskatot argumentāciju snieguma ietvara mērķu samazināšanai veselības, izglītības un sociālās iekļaušanas jomā.

Pielikumā:

1. 1. pielikums “Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanas laika grafiks 2017. - 2019. gados Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda ietvaros, statuss līdz 23.05.2017.” uz 2 lp.;
2. 2. pielikums “Ierobežotas projektu iesniegumu atlases (IPIA) projektiem noteikto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāni 2017. gada aprīlim un neizpilde kumulatīvi” uz 2 lp.;

katrai atlases kārtai ir apstiprināti atšķirīgi projektu iesniegumu atlases kritēriji vai atlases kārtas tiek organizētas vienlaicīgi.

3. 3. pielikums “Līdz 13.05.2017. plānoto ierobežotas projektu iesniegumu atlasu (IPIA) projektu iesniedzēju prognozētajā termiņā neiesniegtie projekti” uz 2 lp.

Finanšu ministre

D. Reizniece-Ozola

Albiņa 67083808
[Signe.Albina @fm.gov.lv](mailto:Signe.Albina@fm.gov.lv)